

Linköpings universitet
Tema Kultur och samhälle

2012-08-23

Forskarutbildningskurs, ht 2012

Kulturbegrepp, kulturteori, kulturhistoria, 15 hp

Concepts of Culture in Theory and History, 15 credits

Kursansvarig lärare: Professor Anders Ekström (Tema Q, LiU)

Övriga lärare: prof. Erling Bjurström (Tema Q, LiU), prof. Roger Qvarsell (Tema Q, LiU), doc. Maja Bondestam (Uppsala universitetsbibliotek), FD Isabelle Dussauge (Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet), doc. Pelle Snickars (Kungliga biblioteket, Stockholm).

Kursen ger en grundläggande introduktion till kulturbegreppens och kulturteorins historia och användning i modern forskning. Fokus ligger på kritisk läsning av en serie avgörande bidrag till kulturteorins utveckling i Europa under 1900-talet, från den tidiga modernitetskritiken och kritiska teorin till senare diskussioner om bland annat antropologiska, mediekritiska och postkoloniala kulturbegrepp. Kursen ger också en allmän introduktion till några av de mer tvärgående och mångvetenskapliga forskningsfält som uppstått i den moderna kulturteorins spår under de två-tre senaste decennierna, däribland ny kulturhistoria, visuella kulturstudier, materiell kultur och kulturhistorisk medieforskning.

Innehåll och uppläggning

Kursen består av åtta tematiskt och kronologiskt upplagda seminarier. Till dessa seminarier läser deltagarna litteratur enligt fastlagt schema. Huvuddelen av litteraturen består av klassiska texter inom 1900-talets kulturteori, i några fall läses översiktsverk eller nyare forskningsarbeten. Beroende på texternas svårighetsgrad läses mellan 75-250 sidor till varje seminarietillfälle.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning om kulturbegreppens och kulturteorins historia. Varje följande seminarium inleds med en kortare föreläsning (20-30 minuter) där de

aktuella texterna placeras in i ett teoretiskt och historiografiskt sammanhang. Till varje seminarium ges deltagarna tre öppna och problematiserande instuderingsfrågor kring vilka inläsningen och diskussionen organiseras.

Examination

Kursen examineras i två steg, dels genom aktivt deltagande i seminarierna, dels genom en avslutande essä om 10-12 sidor där något av de åtta teman som kursens seminarier är upplagda kring fördjupas. Den skriftliga examensuppgiften skall lämnas till kursansvarig lärare senast i vecka 3 (2013). Eventuell frånvaro vid något av seminarierna kompletteras genom en skriftlig redovisning av det aktuella seminariets instuderingsfrågor.

Mål

Efter fullföljd kurs skall deltagarna visa grundläggande kunskaper om och en förmåga till självständig reflektion över centrala kulturbegrepp och kulturteoretiska forskningstraditioner. De skall ha tillägnat sig en grundläggande orientering i de fält av internationell kulturvetenskaplig forskning som behandlas på kursen. Det är också ett viktigt mål att deltagarna efter fullföljd kurs skall visa en fördjupad förståelse av olika sätt att arbeta med kulturteoretiska perspektiv i aktuell och egen forskning.

Målgrupp

Kursen är avgiftsfri och är öppen för doktorander inom det kulturvetenskapliga området i bred mening. Doktorander från andra enheter vid LiU eller andra lärosäten ansvarar själva för att försäkra sig om att de får tillgodoräkna sig kursen inom sina respektive forskarutbildningar. För doktorander inom Tema Q är kursen obligatorisk. Max antal deltagare: 15.

Anmälan

Doktorander som påbörjar sin forskarutbildning vid Tema Q ht 2012 behöver inte anmäla sig. För övriga gäller att anmälan skall ske senast den 1 oktober 2012 till kursansvarig lärare Anders Ekström som meddelar beslut om deltagande senast 5 oktober. Anmälan sker via e-post: anders.ekstrom@liu.se.

Schema

(Kursen ges tisdagar 10-12. Lokal: Kopparhammaren, Norrköping.)

9/10

Vad är kultur? Kulturbegreppen och deras historia

Lärare: Anders Ekström

Att läsa:

Raymond Williams, *Keywords: A Vocabulary of Culture and Society* (London: Fontana, 1988) – urval.

William H. Sewell, “The concept(s) of culture”, *Beyond the cultural turn*, red. Victoria E. Bonnell & Lynn Hunt (Berkeley: University of California Press, 1999).

Anders Ekström, “Den falska återkomsten: Om gammal och ny kulturhistoria”, *Representation och materialitet: Introduktioner till kulturhistorien* (Nora: Nya Doxa, 2009), 15-47.

16/10

Kultur och modernitet

Lärare: Anders Ekström

Att läsa:

Georg Simmel, *Hur är samhället möjligt – och andra essäer* (Göteborg: Korpen, 1995) – urval.

Siegfried Kracauer, *The Mass Ornament: Weimar Essays* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1995) – urval.

Walter Benjamin, *Bild och dialektik: Essayer i urval* (Stockholm/Stehag: Symposion, 1991) – urval.

23/10

Kultur och makt

Lärare: Erling Bjurström

Att läsa:

Max Horkheimer & Theodor W. Adorno, *Upplysningens dialektik: Filosofiska fragment* (Göteborg: Daidalos, 1997) – urval.

Raymond Williams, *Marxism and literature* (Oxford: Oxford

University Press, 1977) – urval.

Pierre Bourdieu, *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste* (London: Routledge, 1984) – urval.

30/10

Kultur och mening

Lärare: Anders Ekström

Att läsa:

Roland Barthes, *Mythologies* (London: Vintage, 1993) – urval.

Clifford Geertz, “Thick description: Toward an Interpretive Theory of Culture”, *The Interpretation of Cultures: Selected Essays* (New York: Basic Books, 1973).

Stuart Hall, “Encoding/decoding”, *Culture, Media, Language* (London: Hutchinson, 1980).

13/11

Kultur och historia

Lärare: Roger Qvarsell

Att läsa:

Edward Said, *Orientalism* (New York: Pantheon Books, 1978) – urval.

Carlo Ginzburg, *Osten och maskarna: En 1500-talsmjölnares tankar om skapelsen*, sv. övers. (Stockholm: Ordfront, 1983) – urval.

Lynn Hunt, “Introduction: History, Culture, and Text”, *The New Cultural History*, red. Lynn Hunt (Berkeley: University of California Press, 1989).

27/11

Kultur och kropp

Lärare: Maja Bondestam

Att läsa:

Judith Butler, “Gender as Performance”, *A Critical Sense: Interviews with Intellectuals*, red. Peter Osborne (London: Routledge, 1996), 109-125.

Thomas Laqueur, *Om könnens uppkomst: Hur kroppen blev kvinnlig och manlig* (Stockholm/Stehag: Symposion, 1994) – urval.

Karin Johannisson, *Tecknen: Läkaren och konsten att läsa kroppar* (Stockholm: Norstedts, 2004) – urval.

4/12

Kultur och visualitet

Lärare: Isabelle Dussauge

Att läsa:

Solveig Jülich, “Medier och visuell kultur: Idéhistoriens materialitet”, *Idéhistoria i tiden: Perspektiv på ämnets identitet under sjuttiofem år* (Stockholm/Stehag: Symposion, 2008), 301-315.

Marita Sturken & Lisa Cartwright, *Practices of looking: An Introduction to Visual Culture* (Oxford: Oxford University Press, 2009) – urval.

W. J. T. Mitchell, “Showing Seeing: A Critique of Visual Culture”, *Journal of Visual Culture*, 1:1, 2002.

18/12

Kultur och medier

Lärare: Pelle Snickars

Att läsa:

Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man* (New York: McGrawhill, 1964) – urval.

Jay David Bolter & Richard Grusin, *Remediation: Understanding New Media* (Cambridge, Mass.: MIT Press, 1999) – urval.

Anders Ekström, Solveig Jülich & Pelle Snickars, “I mediearkivet”, *1897: Mediehistorier kring Stockholmsutställningen* (Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv, 2006), 7-43.

v. 3

Inlämning av skrivuppgifter